

Biuletyn parafii
p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej
w Brodnicy

Numer 37(54) 2012 08.09.2012

WIADOMOŚCI Z FARY

Rywałd.

U stóp Matki Bożej Cygańskiej

Początki Kultu Matki Bożej Rywałdzkiej

Założenie parafii w Rywałdzie było ściśle zespolone z gotycką figurą Matki Bożej z Dzieciątkiem. Według niepisanej tradycji figurę wyrzeźbił w drewnie nieznany z imienia rycerz krzyżacki z zamkowej załogi komtura w Radzynie Chełmińskim. Początkowo figura miała być umieszczona w niszy, którą do dziś pokazuje się w zamkowej kaplicy. Według pobożnej legendy, która towarzyszy zwykle początkom niemal wszystkich cudownych wizerunków maryjnych, figura znalazła się po jakimś czasie w przydrożnej kaplicy w Rywałdzie, znajdującej się w miejscu obecnego kościoła. Gdy przedziwna jasność otaczająca figurę miała zapoczątkować kult Madonny, przeniesiono drewnianą statuę Matki Bożej z Dzieciątkiem do pobliskiego kościoła parafialnego w Radzynie, skąd w niewyjaśniony sposób ponownie wróciła do Rywałdu na dawne miejsce. Te „cudowne przenosiny” uznano – jak głosi tradycja – za nadprzyrodzony znak wyboru miejsca szczególnego kultu Matki Bożej. Przydrożną kaplicę zamieniono na wspomniany kościół drewniany, gdzie w głównym ołtarzu umieszczono figurę, przyciągającą rzesze pielgrzymów.

W nocy z 25 na 26 września 1953 r. do klasztoru kapucynów w Rywałdzie przybył konwój samochodów milicyjnych, który przywiózł niecodziennego gościa. Był nim prymas kardynał Stefan Wyszyński, dla którego ten cichy franciszkański klasztor miał być pierwszym z czterech miejsc odosobnienia, w których władze komunistyczne przetrzymywały go przez ponad trzy lata. Sam pobyt w Rywałdzie trwał najkrócej, bo tylko do 11 października, kiedy to przewieziono prymasa do klasztoru w Stoczku Warmińskim. Niewielką celę zakonną, w której mieszkał kardynał, pozostawiono do dzisiaj w niezmiennym stanie. Na ścianach tego pokoju zachowały się wykonane przez niego własnoręcznie stacje drogi

krzyżowej w postaci małych krzyżyków z podpisami, narysowanych ołówkiem wprost na tynku.

W 1972 r. prymas spłacił swoisty dług wobec gospodarzy sanktuarium, dekorując koronami papieskimi cudowną figurę Matki Bożej Rywałdzkiej. Według tradycji została ona pierwotnie wykonana dla kaplicy zamku krzyżackiego w Radzynie Chełmińskim. Wkrótce potem w nieznanych okolicznościach (według legendy: cudownie) przeniesiono ją do Rywałdu. Od 1748 r. opiekunami sanktuarium byli bracia mniejsi kapucyni, przedstawiciele najmłodszej linii zakonu franciszkańskiego, których do Polski sprowadził król Jan III Sobieski. Klasztor został skasowany przez władze pruskie na początku XIX w., lecz w 1947 r. decyzją władz kościelnych kapucyni powrócili na stare miejsce.

Otoczona kultem figura należy do typu tzw. Pięknych Madonn Trojących, popularnego w sztuce gotyckiej na przełomie XIV i XV w. Jej osobliwością są peruki bujnych włosów, które zakłada się na głowy Matki Bożej i małego Jezusa. Obyczaj ten stał się źródłem legendy o cudownym odrastaniu włosów Maryi. Faktem jest natomiast to, że w 1930 r. doszło tutaj do cudownego uzdrowienia dziecka pewnej Cyganki. Uszczęśliwiona matka obcięła swoje bujne włosy i ofiarowała je Matce Bożej jako wotum dziękczynne. Wydarzenie to stało się początkiem szczególnego kultu, jakim figura rywałdzka cieszy się wśród polskich Romów. W kronikach sanktuarium wspomina się zwłaszcza rok 1949, w którym przybyła tutaj wielka pielgrzymka Cyganów z ich „królem” na czele, aby podziękować za ocalenie od śmierci w czasie II wojny światowej, podczas której prześladowano ich tak samo jak Żydów.

Opis cudownego Wizerunku

Jest nim niewielka, licząca 74,6 cm – od tyłu wydrążona figura drewniana. Przedstawia ona postać Matki Bożej siedzącej na ozdobnym tronie z wyprofilowaną poduszką. Na lewym ramieniu znajduje się na wpół stojące Dzieciątko Jezus przyjmujące od Matki obiema rączkami jabłko. Rzeźba jest wymodelowana przestrzennie. Perspektywę uwydatniają misternie zaznaczone linie fałdów płaszcza i płaska twarz o wysokim czole okalany precyzyjnie wyrzeźbionymi splotami włosów. Głowa Madonny przykryta jest chustą spływającą spod diademu w płaskich fałdach na prawe ramię. Dzieciątko, opierające stopy na lewej nodze Matki, ma płaską, stosunkowo szeroką twarz z odstającymi uszami i uśmiechem na uwydatnionych ustach. Całość rzeźby pokrywa różnokolorowo polichromia położona na warstwie kredowo-klejowej zaprawy, wykonana i uzupełniana w czasach

późniejszych, głównie na przełomie XVII i XVIII w. Ta właśnie wysokiej klasy artystycznej figura Maryi z Dzieciątkiem, zaliczana przez znawców zagadnienia do gotyckich tzw. „Pięknych Madonn Tronujących”, powstała niewątpliwie na przełomie XIV i XV w.

OGŁOSZENIA PARAFIALNE

XXIII Niedziela Zwykła

09. września 2012

1. W Sanktuarium w Rywałdzie dziś odpust Narodzenia NMP – MB Cygańskiej. Z tej okazji z Brodnicy wyruszyła nad ranem po raz XXIII piesza pielgrzymka w intencji naszego miasta i Ojczyzny.
2. W liturgii wspominać będziemy: w czwartek 13. września św. Jana Chryzostoma, bpa i dra Kościoła, w piątek 14. września święto Podwyższenia Krzyża św., w sobotę 15. września NMP Bolesnej.
3. W czwartek 13. września po Mszy św. o godz. 8.00 Wielka Nowenna Fatimska w Kaplicy Krzyża Świętego. Po Mszy św. wieczornej Różaniec Fatimski. Prosimy zabrać ze sobą świece. Serdecznie zapraszamy.
4. Młodzież przygotowującą się do sakramentu bierzmowania zapraszamy na spotkanie do kościoła farnego w czwartek 13. września na godz. 17. Obecność obowiązkowa.
5. W niedzielę 16. września o godz. 17.00 w Kaplicy Krzyża Świętego spotkanie modlitewne czcicieli Miłosierdzia Bożego.
6. W przyszłą niedzielę, trzecią niedzielę miesiąca, tradycyjna kolekta gospodarcza. Kontynuujemy prace na kościele szkolnym, na wieży kościoła farnego oraz rozpoczęliśmy prace remontowe w plebanii i na cmentarzu parafialnym: kładziona jest kostka brukowa. Za wszelkie ofiary składamy serdeczne „Bóg zapłać”.
7. Jak już informowaliśmy nasza parafia organizuje pielgrzymkę do Ziemi Świętej w dniach od 14. do 21 lutego przyszłego roku. Są jeszcze wolne miejsca. Zaliczkę w wysokości 600 zł. należy wpłacić do końca września w biurze parafialnym.
8. W dniach 16-22 września obchodzimy w Polsce Tydzień Wychowania. Pamiętajmy w modlitwach o dzieciach, młodzieży, rodzicach, wychowawcach, nauczycielach i katechetach.
9. Zachęcamy do lektury prasy katolickiej. W tygodniku „Niedziela” m.in. artykuł zmarłego tragicznie w górach Józefa Szaniawskiego oraz wywiad z prof. Jadwigą Staniszkis.
10. Z naszej wspólnoty parafialnej pożegnaliśmy: śp. Bernadetę Pszczułkowską, l.80 i śp. Jana Studnika, l. 72. „Wieczny odpoczynek...”.

Intencje Mszalne 10.09 – 16.09.2012

Poniedziałek 10.09.2012	6.30	Z podziękowaniem za trud kapłański i służbę w naszej parafii, z prośbą o bł. Boże i opiekę Matki Bożej w nowej parafii – int. od członków Żywego Różańca i czcicieli Miłosierdzia Bożego
	7.00	+ mąż Ryszard Mućka – 18 r. śm; rodzice Jastrzębscy
	7.00	+ Stanisław Maciejewski – 15 r. śm; Władysław Błaszczewicz – 2 r. śm; rodzice z obojga stron ; Zdzisław Fafiński
	8.00	+ Józef Michalski – 62 r. śm.
	18.30	+ Bolesława i Stefan Laskowscy
	18.30	+ rodzice: Łucja – 100 r. śm. i Ambroży Marchlewscy
Wtorek 11.09.2012	6.30	+ Włodzimierz Kabziński – z racji urodzin
	6.30	+ Krystyna Lemanowicz – popogrzebowa
	7.00	+ rodzice: Bronisława i Klemens Wernerowicz; teściowie: Elżbieta i Władysław Podlaszewscy
	8.00	+ Jan Brokos – 22 r. śm.; Regina i Julian Wojciechowscy
	18.30	Jubileusz 30 – lecia sakr. małż. Elżbiety i Leszka Boros z prośbą o dalsze Boże bł. – int. od dzieci i wnuczki Julki
Środa 12.09.2012	18.30	+ Maria Porębska
	6.30	+ Bogdan Sokołowski – popogrzebowa
	6.30	+ Krystyna Lemanowicz – int. od sąsiadów z bloku ul. Matejki 4
	7.00	+ Bernadeta Puszczalowska - popogrzebowa
	8.00	+ Henryk i Jan Wicierzycy; zm. rodzice i zm. z rodziny z obojga stron
	18.30	+ Roman Kozikowski – 17 r. śm.
Czwartek 13.09.2012	18.30	+ Jan Studnik – popogrzebowa
	18.30	+ Jagoda – int. od przyjaciółki Marii
	6.30	+ Krystyna Lemanowicz – int. od sąsiadów z bloku ul. Matejki 4
	7.00	+ Jan i Janina Waruszewscy; zm. z rodziny Koziorzemskich
	7.00	+ Jan Studnik – od sąsiadów z bloku ul. Matejki 8
	8.00	+ Zygmunt Gołębiwski – 18 r. śm.
Piątek 14.09.2012	18.30	+ Bernard Szczyg – 10 r. śm.
	18.30	+ Anna i Czesława Myszkiewicz; Janina i Władysław Mrzygłód
	6.30	+ Klara, Józef, Jan Jasińscy; Elżbieta Majerska
	6.30	+ rodzice: Edmund i Janina Rekowscy; Wanda Łęgowska
	7.00	O zdrowie duszy i ciała oraz Dary Ducha Św. dla Doroty i jej rodziny
	8.00	+ rodzice: Jan i Gertruda Czapiewscy; Henryk Honder
Sobota 15.09.2012	18.30	+ Jadwiga – 14 r. śm. i Jerzy Gutowscy
	18.30	+ Michał Kędzia - 22 r. śm.
	6.30	Dziękczynna z prośbą o zdrowie i Boże bł., Dary Ducha Św. dla Andrzeja i jego rodziny
	6.30	+ mąż Dariusz Brudziński – 2 r. śm.; rodzice: Krystyna i Stanisław
	7.00	+ Kazimierz Murszewski – 12 r. śm.; Julianna, Anastazja i Paweł Łupina
	7.00	Do Miłosierdzia Bożego z podziękowaniem za odebrane łaski z prośbą o zdrowie, bł. i potrzebne łaski dla Agnieszki, Anny i Marii
Niedziela 16.09.2012	8.00	+ Franciszek i Maria Jasińscy
	18.30	Za żywych i zmarłych członków Żywego Różańca IV róży; dla zmarłych o dar nieba a dla żywych o błogosławieństwo
	18.30	+ Monika – 13 r. śm. i Józef – 21 r. śm. Derengowscy
	6.30	+ Balbina, Urszula, Walerian, Kornel, Bonifacy Otowicz; Stanisław Brozdowski
	8.00	+ mąż Jerzy Michalski – 4 r. śm., jego rodziców i braci; Kazimierz i Łucja Muzalewscy i brat Leon i Zbigniew Olszta
	9.30	SUMA – ZA PARAFIAN
Kościół szkolny	11.00	Z racji urodzin 2 – letniej Karinki, z prośbą o zdrowie i opiekę M. Bożej da niej i rodziców
	12.15	+ Zbigniew Gabriel
	18.30	REZERWACJA
	8.30	+ Mirosława Lembke i Marianna Olszta
Kościół szkolny	10.00	+ rodzice: Irena i Walerian oraz bracia: Wiktor, Edmund i Stanisław Płotkowscy
	11.30	+ Mirosława Lembke i Marianna Olszta
	11.30	+ Mirosława Lembke i Marianna Olszta